

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Nordlyset 2022

En synlig og levende læreplan

I Børnehuset er læreplanen vores fælles grundlag for pædagogiske tiltag for Børnehusets børn. Læreplanen er udarbejdet som et personaleledselskab. Forventningen er, at indholdet i læreplanen bliver omsat til handlinger og sprog i vores hverdag mhp. at leve op til Dagtilbudsloven. I 2022 og 2023 vil alle i Børnehuset således arbejde med realisering af læreplanen. En fælles indsats, hvor der vil være støtte og materiale til den enkelte gruppe, så vi sammen kommer i mål med læreplanen i vores praksis. Læreplanen skal være synlig og fysisk tilgængelig i afdelingerne for både personale og forældre. Vi har derfor udarbejdet en pjece, hvor læreplanen er beskrevet. Pjecen skal give et indblik i det fundament, som vi arbejder ud fra. Indblikket skal støtte et fælles udgangspunkt i det samskabende forældresamarbejde med fokus på den fælles indsats for børnene.

REALISERING AF LÆREPLANEN

Realisering af læreplan 2022 og 2023 vil være vores realiserings år, hvor hvert emne i læreplanen og tilhørende værktøjer løbende vil udmøntes i den pædagogiske praksis på den enkelte stue. Ved at anvende de skemaer og modeller, der er i læreplansmappen, lever vi op til de forventninger, som er beskrevet i nærværende læreplan.

Bestyrelsen er med til at kvalificere, hvorledes koblingen mellem Børnehuset og hjem kan støtte den fælles indsats hos børnene. I 2024 vil læreplanen blive justeret. Når vi nedenfor benytter begrebet "gruppe", refererer det til det personale, der arbejder sammen i en gruppe.

Hvordan?

I Børnehuset vil hver gruppe arbejde med en læreplansmappe. Mappen indeholder selve læreplanen samt et kommunikationsmateriale, der skal anvendes til at skrive observationer, refleksioner og indsatser i, som gruppen derefter anvender i forbindelse med sine indsatser. Mappen fungerer som et redskab til at skabe en rød tråd mellem refleksioner, handling, observationer og dokumentation. Den løbende indsamling af data har til formål at kvalificere tiltag og øge den professionelle tilgang i den pædagogiske udførelse. Mappen anvendes løbende i gruppen og sætter dagsordenen for gruppemøder. Mappen er gruppens fælles ansvar.

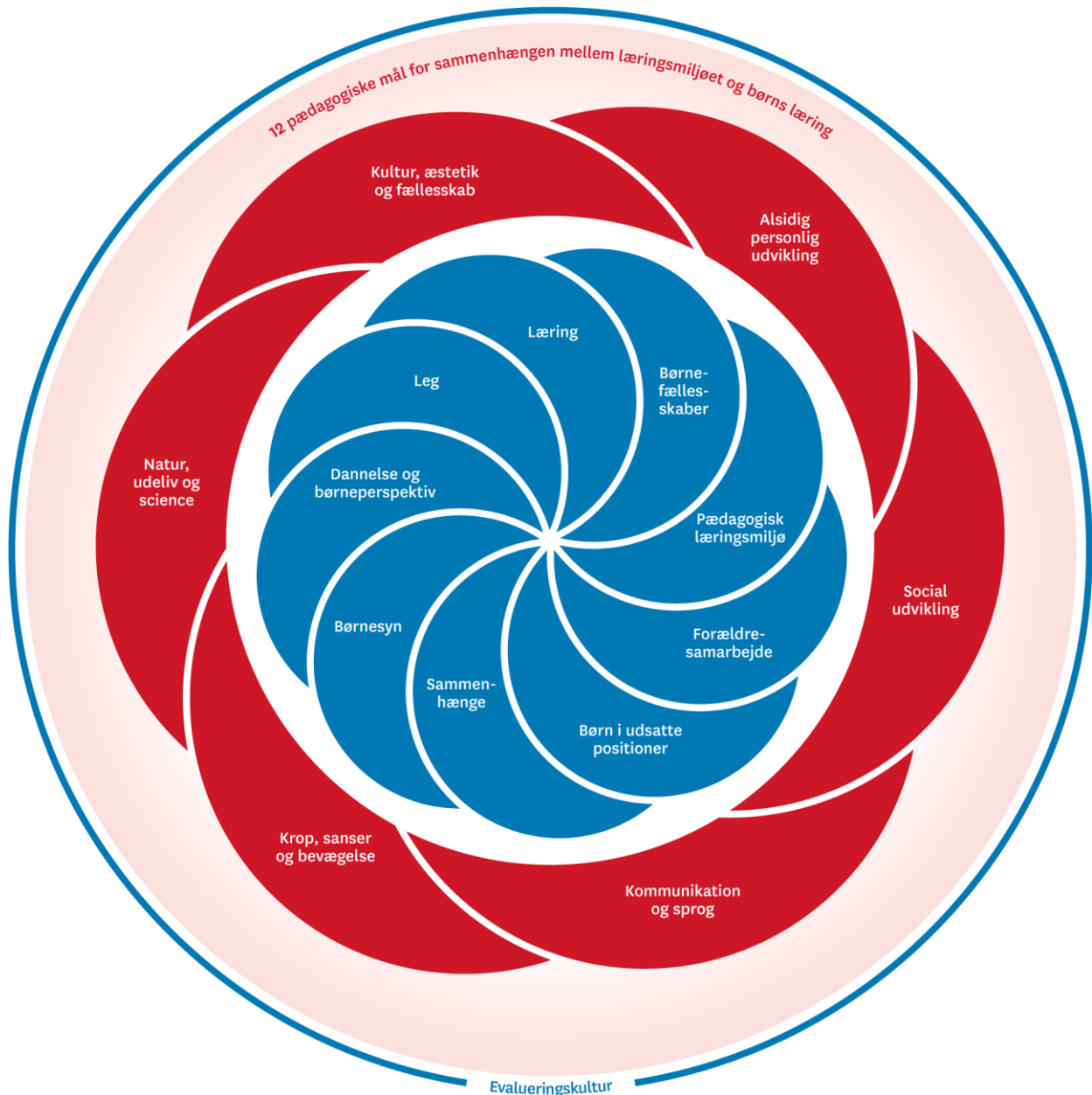
Vi er optaget af følgende:

- Hvordan vi bruger os selv som værktøj til at skabe gode læringsmiljøer for børnene ved at indgå i trygge og tillidsbårne relationer med børnene og med hinanden i det professionelle samarbejde i personalegruppen.
- Hvordan en professionel kommunikation i personalesamarbejdet skaber større kvalitet hos børnene og et sprog, der skaber refleksion hos både os selv og hos andre. Vi har derfor udarbejdet et kommunikationsmateriale, der ligesom refleksionssparring fortsat skal støtte udviklingen af et professionelt sprog. Et sprog, hvor vi vil være opmærksomme på at stille nysgerrige spørgsmål til nøgleordene i vores udsagn.
- Vi er opmærksomme på, hvordan vi som personale udvikler både vores egne og vores fælles kompetencer i forhold til at skabe gode betingelser for Børnehusets børn. Derfor indeholder vores læreplan udviklingsemner samt en opmærksomhed i forhold til os selv og hinanden.

Som en del af vores realisering af læreplanen vil vi arbejde databaseret: Vi observerer vores egne og andres indsats og samspil med børnene. Vores observationer skærper vores syn på børnenes handlinger og danner data, som vi kan anvende i en refleksiv dialog, som skaber et frugtbart grundlag for professionelle beslutninger, når vi justerer vores læringsmiljøer.

Fælles grundlag, forskellig udmøntning

Til trods for at vi har et fælles pædagogisk grundlag i vores læreplan, vil læringsmiljøerne være forskellige, idet de er målrettet de enkelte gruppers specifikke børn og deres behov for trivsel, læring, udvikling og dannelse. Dermed er målet ikke en ensartethed i de pædagogiske handlinger de forskellige grupper imellem, men en ensartethed i, hvordan vi arbejder med læreplanen. Læreplanen og implementeringsmaterialet er både en støtte til personalet i Børnehuset og en forventning om, at vi som fagprofessionelle udviser et godt fagligt niveau i vores pædagogiske praksis.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold.](#)

Børnehuset

Børnehuset er en aldersopdelt institution og en del af landsbyordningen Herskind Skole og Børnehus. Vi deler matrikel med skolen og arbejder på at udbygge samarbejdet mellem skole og dagtilbud. Vi har en fællesbestyrelse med repræsentanter fra både Børnehus og skole. Vi er en integreret institution med en vuggestuegruppe og tre børnehavegrupper. Vi er normeret til 70 børnehavebørn og 16 vuggestuebørn. Hovedparten af børnene er fra lokalområdet. I Børnehuset er der ansat:

1 Daglig Leder.

Vuggestuen: 3 pædagoger, 1 pædagogmedhjælper på deltid.

Børnehaven: 6 pædagoger, 4 pædagogmedhjælper.

1 Køkkenansvarlig som står for den daglige madordning.

Vi ligger i en lille landsby i yderkanten af Skanderborg kommune. Det er et område der er rigt på natur og marker lige uden for døren.

Vi bor i 2 ældre lærertjenesteboliger med mange mindre rum og i 2 plan, samt nyrenoverede lokaler på skolen. Det kan give udfordringer med de mange små rum, men også muligheder for at danne små grupper. Vi har også et lokale lidt væk fra hovedbygningen som kaldes Satellitten, denne kan bruges til leg og fordybelse. Her er der plads til 8-10 børn. Dette afspejles også i vores læringsmiljøer. Vuggestuen er helt nyrenoveret og delvist nybygget. Midt i huset er vores store produktionskøkken placeret. Det er et åbent køkken, så al aktivitet er synlig, og hver dag dufter hele huset af den mad, der laves.

Vi har en gammel stor have med buske og træer samt legeredskaber. Der er frugtbuske og æbletræer, og børnene nyder godt af frugter og bær, når der er sæson for det. Vi har også mulighed for at lege i skolegården som ligger lige på den anden side af haven.

Vi har en fuldkostordning med egen kostansvarlig. Her laves mad hver dag i huset og gerne med deltagelse af børn. Midt i køkkenet står et stort bord, der både fungerer som morgenmads bord, men også som et sted hvor børn ofte slår sig ned og snakker med den køkkenansvarlige, om hvad der lige rører sig eller om dagens mad.

Børnesyn:

Understøttelse, så børnene oplever nærværende relationer

Alle børn, der starter i Børnehuset, skal føle sig set, hørt og mødt af autentiske og engagerede voksne, som de kan stole på og have tillid til.

Organisatorisk arbejder vi med børnene i små og store fællesskaber i løbet af dagen. Det enkelte barn kan dermed opnå overblik over dagen og en omsorgsfuld voksenrelation. Opdelingen understøtter ligeledes børnenes kompetencer i at danne relationer og indgå i større fællesskaber. Vi sætter rammer og små mål for læringsmiljøer, hvor der blandt børnene skabes en samhørighedsfølelse, så det enkelte barn oplever sig som del af et fællesskab.

Hvordan understøtter vi, at alle børn oplever social samhørighed?

Når vi deler børnene op i grupper (legegrupper, spisegrupper og aktivitetsgrupper), er det med øje for, at børnene øver sig i at være en del af den lille gruppe, med henblik på at blive kompetent til at indgå i den store gruppe. Fokus er, at alle børn skal opleve sig selv som en del af fællesskabet, og at samhørighedsfølelsen skal gro i børnene.

Det er vores ansvar som voksne at skabe miljøer, hvor denne følelse kan opstå. Det betyder, at vi i hverdagsaktiviteter, f.eks. i samlinger, giver børnene mulighed for at øve sig i at lytte, blive lyttet til, fortælle, udvise og modtage omsorg og at stille spørgsmål.

- Vi tilpasser aktiviteterne og læringsmiljøerne efter børnenes behov.
- Vi sørger for en god modtagelse af nye børn.
- Vi producerer og dokumenterer data, når vi anvender observationer, dialoghjul, SMTTE, børnenes produktioner, børnecitater.
- Vi arbejder dataorienteret, når vi har børnenes ressourcer i fokus i vores pædagogiske drøftelser.
- Vi arbejder med vores pædagogiske tilgang til børnene ved f.eks. at være undersøgende i forhold til både vores egne og andres handlinger.
- Vi arbejder målrettet med relationen til både barnet og familien, hvor vi skaber en tillidsfuld og åben relation.

Vores børnesyn er altid udgangspunkt for vores praksis

Når vi arbejder med læringsmiljøer i Børnehuset, stiller vi os altid spørgsmålet: Hvordan gavner hverdagen og det enkelte tiltag børnene? Det at være barn har værdi i sig selv. Det betyder, at vi værner om og bidrager til børns ret til at være børn, til at lege og til at blive livsduelige. Vi har således blik for, at vores aktiviteter skaber et børneliv med plads, tid og ro til at være barn. Vi ser børnene som kompetente og selvstændige mennesker med ret til medbestemmelse.

- Vi er nysgerrige på børnenes tanker og oplevelse af deres hverdag.
- Vi inddrager børnene i beslutninger og følger børnenes spor og initiativer.
- Vi evaluerer og reflekterer over vores aktiviteter og læringsmiljøer.
- Vi værner om en nær og tillidsskabende relation til børnene.
- Vi har positive forventninger til, at børnene altid gør deres bedste.
- Vi tilpasser udfordringerne alt efter børnenes kompetencer, da det skaber fundamentet for børnenes mulighed for at lære og udvikle sig.

Dannelse og Børneperspektiv:

I Børnehuset arbejder vi for, at børnene oplever og erfarer deres demokratiske stemme. Børnene er aktive med skabere af deres læring og udvikling inden for de rammer, vi som voksne har ansvaret for at skabe. Børnenes oplevelse af indflydelse og af at blive taget alvorligt er en del af den tidlige dannelsesproces, ligesom oplevelsen af medbestemmelse og at blive lyttet til også medvirker til at lægge grunden til forståelsen af demokrati.

Børnenes eget perspektiv og ret til medbestemmelse

Alle børn skal have medbestemmelse i og indflydelse på hverdagen. Børns medbestemmelse og perspektiver er en vigtig forudsætning for børns læring. Det gælder dels i forhold til deres omverden, dels i forhold til at vide og erfare, hvem de er i verden. Det er de voksne i børnenes liv, der har ansvaret for at skabe forudsætningerne for børnenes socialisering ind i verden.

- Vi har blik for alder, udvikling, individuelle behov og anerkender barnets følelser, samtidig med at vi fastholder krav til barnet.
- Vi ser barnets hensigt og griber så vidt muligt barnets ideer.
- Vi voksne er gode rollemodeller, der støtter barnet i at lære de sociale spilleregler og at indgå i forskellige fællesskaber.

Hvordan arbejder vi med at fremme børnenes egen stemme?

- Vi lytter og er nysgerrige på børns forslag og ideer.
- Vi følger børnenes spor og aflæser børnenes intentioner.
- Vi imiterer og benævner de små børns initiativer og handlinger.
- Vi taler med børnene om, hvordan de er sammen.
- I samværet med børnene støtter vi deres udvikling ved henholdsvis at gå foran, bagved eller ved siden af børnene.
- Når vi observerer børnenes lege og samvær, er vi dels optaget af, hvad de siger, dels hvad deres kropssprog viser.
- Vi sammensætter legegrupper, bordplaner m.v., så børnene oplever fællesskaber, hvor de er trygge i at være sig selv, og hvor de har mod til at sige deres mening.

Leg og børnefællesskaber

I Børnehuset har børnefællesskabet stor betydning, da det er i relationer til andre, at følelsen af at høre til opstår. I børnefællesskabet er det muligt for barnet at føle sig trygt. Vi vægter plads til barnets gåpåmod med respekt for sig selv og andre. Vi vægter børnenes leg, hvor de i deres selvinitierede lege afprøver og håndterer forskellige roller og positioner. Vi arbejder rammesættende, hvor vi sammensætter grupper af børn med henblik på at etablere relationer mellem børnene.

Alle børn skal have mulighed for at være en del af et børnefællesskab

Vi er derfor opmærksomme på børnenes indbyrdes relationer og de rammer og muligheder, vi som voksne tager ansvar for at give børnene:

- Vi er fleksible i vores organisatoriske planlægning i forhold til børnenes legerelationer og forslag til leg.
- Vi sætter rammer med øje for nye legerelationer børnene imellem.
- Vi tager ansvar for, at børnene er i trygge og ligeværdige legerelationer, hvor de har mod på og mulighed for at afprøve nye roller.
- Vi deltager og guider børnene i legen. Hvis legen er udfordret, griber vi ikke for hurtigt ind. Vi observerer legen og ser, hvad der sker. Vi støtter og trækker os, når legen er genetableret.
- Vi drager omsorg for, at børnene øver sig i de forskellige roller og positioner og kan håndtere følelsen, når barnet må vente på tur, følge et andet barns intention eller være vedholdende for at være med i legen.

Muligheder for mangfoldigt fællesskab og medbestemmelse

- Vi etablerer læringsmiljøer på tværs af alder, køn og kultur, hvor børnene har mulighed for at lege selvstændigt og har medbestemmelse.
- Vi skaber gode betingelser for fællesskab og medbestemmelse, og at børnene oplever sig som vigtige aktører i vores fælles hverdag.
- Hvert barn har et tilhørsforhold til sin gruppe, hvor barnet har sit eget rum og spiseplads

Det pædagogiske læringsmiljø hele dagen

I Børnehuset arbejder vi målrettet med det pædagogiske læringsmiljø og de pædagogiske indsatser. Vores pædagogiske faglighed kommer til udtryk i vores rutiner, vokseninitierede aktiviteter og i børnenes spontane leg.

Læringsmiljø, der igennem hele dagen styrker børnenes kompetencer

- Vi følger børnenes spor, i forhold til at tilpasse udfordringer i læringsmiljøerne.
- Vi går forrest, ved siden af eller bagved, alt efter hvad børnene viser os, de har brug for i deres udvikling og trivsel.
- Vi er nærværende og i øjenhøjde i relation med børnene.

- Vi er opmærksomme på alle de små stunder i løbet af hele dagen, der giver mulighed for dialog, opmærksomhed og udvikling hos børnene.

Læringsmiljøer i hverdagsrutinerne

I de daglige rutiner anvender vi sproget og dialogen i samvær med barnet. Vi støtter børnene verbalt i deres selvhjulpenhed, f.eks. i garderobe- og puslesituationer, men stimulerer også barnets følelsesmæssige tilknytning og sproglige udvikling. Vi evaluerer og reflekterer jævnligt over de daglige rutiner for at skabe så gode læringsmiljøer for børnene som muligt. Vi spørger for eksempel:

- Hvordan er vi fleksible i vores arbejdsgange for at imødekomme læring og trivsel hos børnene i afdelingens struktur, f.eks. i forhold til mødetider?
- Hvordan starter og slutter vi dagen, så børnene føler sig trygge?
- Hvordan ser de fysiske rammer ud?
- Hvordan håndterer vi overgange?

Fra mål til udmøntning i praksis

Målet er, at børnene får en oplevelse af at være betydningsfulde og har en vigtig funktion i fællesskabet omkring de fælles rutiner. Vi er optaget af, hvordan børn får øje på hinandens kompetencer ved fælles opgaver og dermed lysten til at lykkes sammen. I samværet med børnene omkring udførelse af rutinerne får vi ligeledes en indsigt i børnenes oplevelse af institutionslivet. Vi vægter, at børnene skal være en aktiv del af hverdagen. De har alle en vigtig rolle i at få dagligdagens rutiner til at fungere. Børnene har opgaver, som understøtter stuens hverdag og aktiviteter:

- Selvhjulpenhed i hverdagen (barnets oplevelse af mestring)
- Borddækningsrutiner (samarbejde om vores måltider)
- Sangkuffert (selvforståelse og kognitiv læring)
- Temauger (fordybelse, forståelse af ord, begreber, emner)
- Rollelege (sætter rammen for legen, med og uden guidning)
- På tur (gå samlet, trafik, frihed under ansvar, f.eks. ved at løbe til lygtepæle)
- Konstruktionslege (klodser, Lego, dæmninger på legeplads m.v.)
- Børnefællesskaber (modtagelse af nye børn, være en god ven)

Læring og de 6 læreplanstemaer

Det pædagogiske læringsmiljø skal tage udgangspunkt i Børne- og Socialministeriets pædagogiske mål, hvor hvert læreplanstema beskriver sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

I Børnehuset skal alle børn have mulighed for at udforske deres omverden. Børn er forskellige og lærer på forskellige måder, og vi stiller dem passende udfordringer. Udfordringer, som vækker deres nysgerrighed på verden, får dem til at stille undrende spørgsmål og giver dem mulighed for at eksperimentere. Børnenes erfaringer skaber grundlag for deres videre læring, derfor er det vigtigt, at børn har mulighed for at gøre sig erfaringer, og at disse understøttes. For at skabe gode læringsrum skal børnene motiveres og stimuleres, da det har betydning for, at de kan tilegne sig viden og udvikle deres kompetencer. Børn har brug for voksne, der sætter rammer, guider og har mål for børnenes udvikling og trivsel. Vi er opmærksomme på i den store gruppe af børn at tage udgangspunkt i det enkelte barns behov for læring.

Organisering, der fremmer en sammenhæng med læreplanstemaerne

Læring foregår som en naturlig del af hverdagen og med udgangspunkt i de seks læreplanstemaer. Vi arbejder ligeledes med fordybelsesperioder, hvor vi går i dybden i læringsmiljøerne baseret på børnenes spor. Nye tiltag bliver afprøvet, hvilket skaber ny læring både hos børn og voksne. Disse tiltag bliver en del af vores kommende læringsmiljøer for børnene.

De seks læreplanstemaer

1. Alsidig personlig udvikling	4. Social udvikling
2. Kommunikation og sprog	5. Krop, sanser og bevægelse
3. Natur, udeliv og science	6. Kultur, æstetik og fællesskab

Vi arbejder med de 12 pædagogiske mål, når vi sætter fokus på et tema og evaluerer, om vores indsats og dermed læringsmiljøer lever op til de 12 mål. Vores indsats og evaluering vil være baseret på de 12 pædagogiske mål og indikatorer, som kan læses på følgende sider.

Kommunikation og sprog	Indikatorer
<p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.</p> <p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer</p>	<p>Eksempel: Personalet benytter et nuanceret sprog for at specificere helt præcist, hvad de taler om. Sproget er passende og samtidig udfordrende i forhold til børnenes alder og færdigheder.</p> <p>Eksempel: Personalet navngiver mange forskellige genstande og handlinger.</p>

<p>med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.</p>	<p>Eksempel: Opfordrer børnene til at fortælle om oplevelser, de har haft.</p>
<p>Krop, sanser og bevægelse</p> <p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.</p> <p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.</p>	<p>Indikatorer</p> <p>Eksempel: Personalet etablerer et miljø/aktiviteter, der stimulerer sanseapparatet.</p> <p>Eksempel: Arrangerer lege, hvor der indgår labyrintsans-, følesans- og muskel- og led sans-stimuli.</p> <p>Eksempel: Arrangerer gyng-, cykle-, hoppe- og tumlelege.</p> <p>Eksempel: Arrangerer stille sanseaktiviteter med kroppen i ro (fx mindfulness).</p> <p>Eksempel: Personalet navngiver forskellige genstande og handlinger</p>

<p>Social udvikling</p> <p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.</p> <p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse</p>	<p>Indikatorer</p> <p>Eksempel: Personalet involverer aktivt børnene i at løse deres konflikter og problemer.</p> <p>Eksempel: Hjælper børnene med at sætte ord på problemer og finde gode løsninger.</p> <p>Eksempel: Roser børn, som hjælper andre børn, eller samarbejder om fx at bygge et tårn.</p> <p>Eksempel: Legetøj som børnene kan relatere til, herunder fx et bredt udvalg af madvarer</p>
--	--

<p>Natur, udeliv og science</p> <p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.</p> <p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.</p>	<p>Indikatorer</p> <p>Eksempel: Personalet tilbyder læringsmiljøer og materialer, der muliggør erfaringer og eksperimenter med naturens kredsløb og med at genbruge, genanvende og reducere forbrug.</p> <p>Eksempel: Sorterer affald, tager på genbrugsstation, laver forsøg med nedbrydelighed og har kompost.</p> <p>Eksempel: Konstruerer skulpturer, insekthoteller og fuglekasser af natur- og genbrugsmaterialer.</p> <p>Eksempel: Synliggør vand- og elmålere, så børnene kan følge forbrug, og inddrag dem i, hvad besparelser skal føre til.</p>
--	--

<p>Kultur, æstetik og fællesskab</p> <p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.</p> <p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.</p>	<p>Indikatorer</p> <p>Eksempel: Personalet tager afsæt i den mangfoldighed og diversitet, der er i børnegruppen, og bruger dette som en ressource.</p> <p>Eksempel: At synge sange på mere end et sprog, spille musik fra forskellige kulturer, benytte tegnsprog for nogle ord. Eksempel: Lave teaterforestillinger med børnene om forskellige kulturer.</p> <p>Eksempel: Kreative deltagelse i danse- eller motionsvideoer</p>
---	---

Alsidig personlig udvikling	Indikatorer
<p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn, social og kulturel baggrund.</p> <p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering</p>	<p>Eksempel: Håndterer konfliktløsningsproblemer på en rolig og relevant måde samt lytte, indtil barnet er færdig med at tale.</p> <p>Eksempel: Personalet kommunikerer med hinanden, for at sikre at der ikke er dele af stuen, som ingen har overblik over, også når de arbejder med det enkelte barn eller en lille gruppe.</p> <p>Eksempel: Opdager under en rundkreds, hvornår børn har behov for fysisk aktivitet og handler på dette.</p> <p>Eksempel: Børnene lærer at spise selv, tage flyverdragt på, vaske hænder efter toiletbesøg.</p>

Det psykiske, fysiske og æstetiske børnemiljø

Vi har fokus på børnenes oplevelse af de fysiske rum og stiller dem spørgsmål herom. Vi arbejder med at skabe rum, som appellerer til børns nysgerrighed og lyst til at udforske deres omverden ude som inde. Det kan være både fysiske rum, aktivitetsrum i løbet af dagen samt planlagte tiltag og børneinddragelse. Vi arbejder med både børne- og vokseninitierede aktiviteter, hvor der er plads til fordybelse, leg og fysisk aktivitet.

Vores fysiske rammer understøtter børnenes muligheder for udfoldelse

Vi skaber læringsmiljøer, hvor:

- Fysisk motorisk leg og kreativitet kan udfoldes.
- Funktion i forhold til indretning er tydelig.
- Det æstetiske er indbydende for sanserne.
- Der er åbne døre og mulighed for at lege på tværs, hvilket medfører samhørighedsfølelse.

- Det psykisk børnemiljø styrkes ved, at vi besøger hinanden i huset, så vuggestuebørn kommer i børnehaven og omvendt.
- Mangfoldighed skaber rummelighed blandt børn og voksne.
- Børnene bliver mødt som en vigtig del af fællesskabet.

Regler skal ikke sætte begrænsninger for børnenes læringsrum

Målet er at skabe et børnemiljø og en kultur, som tager udgangspunkt i og tilgodeser børnenes behov og vækker deres interesse for læring. Vi skal derfor være opmærksomme på, at de regler, som vores kultur og organisering indeholder, ikke begrænser de gode læringsmiljøer for børnene. Læringsmiljøet kan ubevidst være forbundet med regler, der ikke tilgodeser børnenes behov.

Som fagprofessionelle skal vi derfor reflektere over både vores kultur og organisering og sikre, at begge dele er baseret på en professionel tilgang. Ubevidst kan regler, som f.eks. hvordan børnene skal sidde, når de spiser, komme fra en privat erfaring eller præference. Vi skal altid være nysgerrige på både egne og andres tilgange og opmærksomme på, at vores mål altid er at være professionelle og tilgodese børnenes behov.

Børn i udsatte positioner

Dagtilbud af høj kvalitet med gode pædagogiske læringsmiljøer har stor betydning for alle børn, men særligt for børn i udsatte positioner. Børn kan være i en udsat position af vidt forskellige grunde og i kortere eller længere perioder. Vi arbejder målrettet for en tidlig og rettidig indsats, hvor vi sammen med andre fagprofessionelle har ansvar for at identificere børn, som har brug for en ekstra opmærksomhed. Derudover arbejder vi med rummelige fællesskaber, hvor alle børn har mulighed for lige betingelser.

Børn i udsatte positioner skal støttes, så de både udfordres tilpas og oplever mestring i både det lille og store fællesskab. Legen støttes, guides og rammesættes, således at udsatte børn kan være med, og at legen udvikler sig positivt for dem. Kvaliteten i interaktionen mellem barn og voksen er betydningsfuld for alle børn, men i særlig grad for børn i udsatte positioner. Dette kræver, at vi udfører en særlig indsats, hvor det er altafgørende med et tæt forældresamarbejde.

Strukturelle og fysiske rammer kan bidrage til trivsel og udvikling

- Genkendelig struktur og hverdagsrutiner.
- Struktur omkring barnet, mulighed for at skærme barnet, læringsmiljøet skal være fysisk og tydeligt. Organisering: Det skal være tydeligt, hvilken voksen der overordnet og løbende har ansvaret.
- Læringsmiljøer, der viser: 'Hvad kan jeg her' og 'hvad forventes af mig'.
- Helhedsorienteret arbejde i små og større grupper. Vi ser på, hvad der skal til, for at det enkelte barn kan være en del af fællesskabet.

Inkluderende børnefællesskaber kan understøtte trivsel og udvikling

- Vi møder barnet med positive forventninger.
- Vi værner om børnefællesskaberne og differentierer i forhold til krav.
- Vi forstørrer succeserne ved at italesætte dem.
- Mentalisering: Vi italesætter barnets følelser; giver følelser et sprog.
- Vi giver børnene små pauser efter behov, men tilstræber, at alle børn kan være en del af alle aktiviteter.
- Vi arbejder for at skabe gode og trygge relationer mellem børnene, dvs. inkluderende fællesskaber, hvor det enkelte barns bidrag styrker relationen.
- Vi taler om forskellighed og styrken i mangfoldighed (Fri for Mobberi).

Kvaliteten i interaktionen understøtter trivsel og udvikling

- Der er tillidsvækkende, tydeligt og fagligt dygtigt personale i afdelingerne, som ser mulighederne og er fleksible i deres pædagogiske tilgang.
- Den voksne har ansvaret for at møde barnet respektfuldt og selvreflekteret. Det betyder at møde barnet positivt med omsorg, rummelighed, en tydelig forventning og at stille passende krav på barnets præmisser.
- Vi organiserer vores hverdag og skaber plads til planlagte pauser og tiltag for børnene trods eventuelt fravær i personalegruppen.
- Vi drøfter løbende barnets trivsel og udvikling med forældre.
- Vi guider medhjælpere og nyt personale, så de har den nødvendige forståelse og viden om, hvad det enkelte barn har brug for ift. at blive imødekommet.
- Vi italesætter nye metoder, er nysgerrige, ift. hvilke indsatser der kan justeres.
- Vi tager imod sparring fra kollegaer og samarbejdspartnere, så vi kan udvikle os i rollen sammen med barnet, så kvaliteten i vores arbejde giver barnet de bedste forudsætninger for trivsel og udvikling i et inkluderende fællesskab.

Forældresamarbejde

Udviklingen sker i samarbejdet

En del af realiseringen af læreplanen i Børnehuset er også en kvalificering af det samskabende forældresamarbejde, hvor vi arbejder med implementering af forventninger og beskrivelse af, hvordan vejlederrollen udmøntes i praksis. Vores mål er at skabe muligheder for, at forældre i Børnehuset kan tage et medansvar i det samskabende forældresamarbejde og opleve at blive vejledt i deres forælderrolle. Vi skal arbejde med vilkårene for det samskabende forældresamarbejde ved at se på, hvilke forudsætninger vi kan give forældre, for at de kan deltage i samarbejdet. Ligeledes hvilke kommunikationsredskaber vi som personale kan anvende for at fremme samarbejdet og undgå misforståelser. Vi vil kigge på vilkårsrum, kommunikationsformer og adfærd, samt hvilke tilgange det kræver af os at lykkes med forældresamarbejdet.

Forældre i Børnehuset skal:

- Tilbydes en synlig og tilgængelig viden om, hvilke forventninger Børnehuset har til forældresamarbejdet.
- Inviteres til at være medskabende i den fælles opgave.
- Bidrage til det fælles arbejdsfællesskab og tage et medansvar for, at fællesskab og læringsmiljø får gode vækstbetingelser i Børnehuset.

Forældre skal opleve forældrevejledning, som har fokus på:

- At dele generel viden om børns udvikling.
- At stille spørgsmål til forældre, som giver anledning til refleksion over egen rolle som forældre.
- At spørge ind til forældres viden om deres barn for at opnå viden, der kan anvendes i den pædagogiske indsats.

Vi støtter det samskabende forældresamarbejde og forældrevejlederrollen ved bl.a. at have tilgængelig og synlig viden:

- Fysiske pjecer i Børnehuset og opslag på Aula med viden og information om forventninger til samarbejdet, overgange, sygdom m.v.
- En kultur i afdelingerne, hvor forældre bidrager med deres viden om deres barn, og hvor denne viden inddrages i samarbejdet omkring barnet.
- Aula: Hverdags- og videns baserede beskrivelser: Hvorfor gør vi, som vi gør.

Forventninger til udmøntningen af den vejledende forældredialog:

- At forældrene i samarbejdet med personalet på baggrund af vidensdeling og spørgsmål, der skaber refleksion, finder frem til den løsning, der gavner barnet bedst.
- At personalet anerkender forældrenes indsats og italesætter både tiltag, der er gavnlige, og når tiltagene ikke er gavnlige.
- At personalet stiller spørgsmål, som skaber refleksion hos forældrene, så de selv kan finde frem til løsninger på problemstillinger.
- At personalet sammen med ledelsen er opsøgende i forhold til forældre, som kan have svært ved forældresamarbejdet.
- Udøve kommunikation, som kan hjælpe med at finde frem til løsninger på problemstillinger:
 - Bevare kontakt, til trods for at kommunikationen kan være svær.
 - Indkalde til møder, hvor samarbejdet bliver drøftet og fulgt op på.

Samarbejdet og vidensdeling af læreplan

Hvert team arbejder med læreplansmappen, som indeholder redskaber til implementering af læreplanens hensigt og mål samt justering af teamets pædagogiske praksis. Hvert år i september vil alle grupper afholde forældremøde; forældrene vil modtage læreplanspjece før mødet. Til mødet gives forældrene indblik i, hvordan Børnehuset arbejder med læreplanen. Derefter vil grupperne informere om de indsatser, som de har særligt fokus på i forhold til læreplanen. Grupperne vil give indblik i refleksioner og observationer omkring børnenes læringsmiljøer samt viden om, hvilke tiltag der kan kvalificere indsatserne; dels indsatser i gruppernes pædagogiske praksis, dels som en fælles indsats med forældrene

Sammenhæng med børnehaveklassen

I forbindelse med førskolearbejdet udgør læreplanen fundamentet for det pædagogiske læringsmiljø.

Vi arbejder med børnenes sociale relationer, f.eks. i forbindelse med Fri for Mobberi, som handler om at være en god ven, at kunne lytte til andre og udvise empati. Vi støtter fællesskabsfølelsen, når børnene hjælper hinanden og klarer tingene sammen og i kraft af hinanden. Vi øver turtagning ved samling eller i legen. Vi udfordre børnene i at være modige; at turde række hånden op og fortælle. Vi stimulerer børnenes nysgerrighed på andres fortællinger. Vi arbejder med, at børnene skal kunne modtage og handle på kollektive beskeder.

Vi arbejder med børnenes personlige udvikling og kendskab til sig selv: Hvem er jeg, hvor bor jeg, og hvem er med i min familie. Hvad er jeg god til, hvornår siger jeg pyt, og hvad øver jeg mig på. Vi arbejder med børnenes modenhed, hvor vi styrker nysgerrigheden til at møde nyt. Endvidere arbejder vi med selvhjulpethed, herunder at pakke turtasken, gå på toilettet og tørre sig selv. Vi støtter børnenes udvikling af selvstændighed, samtidig med at børnene skal kunne følge de voksnes anvisninger.

Vi arbejder med børnenes kommunikation og sprog, hvor vi bl.a. anvender "hverdagsprog". Forskning viser, at når voksne dagligt læser for børnene og taler med dem om det læste, fremmer det børnenes sprog og læseudvikling.

Vi arbejder med børnenes viden om natur, udeliv og science, hvor vi f.eks. arbejder med trafiksikkerhed. Vi bruger flittigt den nærliggende spejdergrund.

Vi arbejder med børnenes krop, sanser og bevægelser, f.eks. hvor vi bruger hallen til planlagte motoriske udfordringer.

Vi arbejder med børnenes kultur, æstetik og fællesskab, f.eks. når børnene maler deres eget portræt, laver teater, lære om mangfoldighed, og hvad fællesskaber med andre børn indebærer.

I Herskind skole og Børnehus har vi et tæt og forpligtende samarbejde, der skaber meningsfulde overgange mellem Børnehuset og Herskind skole. Et udvalg bestående af daglig leder og viceskoleleder fra skole og dagtilbud planlægger i samarbejde med førskolepædagogerne og børnehaveklasselæren flere pædagogiske tiltag på tværs af dagtilbud og skole, f.eks. besøgsdag på skolen for kommende skolebørn.

I november afholder vi forældremøde for de kommende skolebørn, her fremlægger vi den fælles plan for det pædagogiske arbejde frem til skolestart.

I januar holder vi forældresamtaler som tager udgangspunkt i dialoghjulsmaterialet og statusskemaet. Til samtalen taler vi om, hvad der går godt, og hvad det enkelte barn skal have støtte til i forhold til skolestart. Dagtilbuddet har derfor en forventning om, at forældre er deltagende i indsatserne - så alle børn får de bedste betingelser for en god skolestart.

Inddragelse af lokalsamfundet

I Herskind skole og Børnehus arbejder forældre både i skolen og dagtilbuddet i et forældrefællesskab kaldet Trivselsråd. Det er et netværk for forældre, hvor tanken er, at alle forældre har noget at bidrage med, i forhold til at sikre en trivselskultur rundt om den enkelte børnegruppe, i forhold til et 0-18-års perspektiv.

De enkelte Trivselsråd har mulighed for at låne Herskind skole og Børnehus udendørs- og indendørsfaciliteter. Det kan være til sommerfester, legepladsdage etc. Arrangementer, som understøtter børnenes trivsel og forældrenes kendskab til hinanden.

Vi har rig mulighed for at bruge vores lokalområde til at skabe forskellige læringsmiljøer. Vi ligger i et område med meget natur lige uden for døren. Vuggestuen har en ladcykel til rådighed samt elektrisk klapvogn til 4 børn. I Børnehaven er alt indenfor gåafstand.

Vi kan bruge spejderhytten samt det store areal udenom, byens legeplads, vi besøger en lokal rideskole og fodrer heste, vi kommer i kirken til julearrangementer eller går en tur derop, vi går ture rundt på skolens område, benytter sportsbanerne, bruger sportshallen og vores hyggelige kultursal.

Data og evaluering

Data indsamles tæt på indsats

Vi skal i vores praksis arbejde dataorienteret. Det betyder, at vi stiller os selv mål, som vi skal observere og evaluere, med henblik på at producere data, som gør os klogere på egen praksis, og om vores pædagogiske mål og læringsmiljøer gavner børnene. Vi arbejder med vores observationer på gruppemøderne, hvor vi evaluerer tiltagene, som herefter danner grundlag for vores data. I Børnehuset bruges anvendes KVALID som pejlemærker, i forhold til hvordan børnenes læringsmiljøer kan forbedres.

Data bliver en del af vores evaluering

Alle justeringer af vores handlinger kan have store positive konsekvenser for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Når vi anvender observationer og dataindsamling, bliver vi klogere på det, som vi ikke nødvendigvis ser til dagligt. Vi kigger på opgaven med andre øjne og får derfor øje på både egne og andres handlinger på et andet niveau. Dermed bliver vores syn på det enkelte barn eller gruppen skærpet. Vi bliver nysgerrige på, hvad der sker i miljøet, hvad der ligger til grund for børnenes handlinger, og hvilke påvirkninger børnemiljøet får fra os som voksne, men også børnene imellem.

Evalueringssdialogen er baseret på den indsamlede data fra KVALID. Dialogen støtter os i ikke at tage udgangspunkt i fornemmelser eller det, vi plejer, men derimod at gå direkte efter, hvad data (børnenes handlinger) viser os. Det skærpede syn bliver en del af evalueringen og kvalificerer de professionelle beslutninger om, hvilken videre indsats der er

behov for. Den professionelle beslutning styrker indsigten i, hvorfor vi gør, som vi gør. Dette giver et godt grundlag for, at vi kan ramme rigtigt med vores indsatser for børnene. Gennemsigtigheden støtter os ligeledes i at være klare og tydelige i vores kommunikation i personalesamarbejdet og dermed have et fælles pædagogisk ståsted. Et fælles ståsted for en gruppe medfører en god forældreinformation, hvor vejledning indgår, når gruppen kan fortælle, hvordan indsatsen kan se ud i barnets hjem.